

[Vesterager.]

over de private Institutioner, og det er jeg en Tilhænger af.

Der er en anden Fare, som ikke er kommet mindre frem, efter at vi har set Betænkningen om den meget omstridte Revision af Skolebøgerne. I Modsætning til adskillige andre har jeg forholdt mig tavs, indtil jeg saa, hvad der kom frem; jeg har overhovedet udtalt mig meget lidt om hele Skolespørgsmaalet, idet jeg altid, baade over for Blade og ved Møder, har fremhævet, at jeg vilde afvente, hvad der kom til at foreligge, saa kunde jeg bedre udtale mig. Nu har jeg haft den Ære at være mit Partis Ordfører ved Behandlingen af de to betydelige Lovforslag, vi sidst har behandlet, og jeg har udtalt mig kritisk om visse Dele, men jeg har paa den anden Side søgt at forstaa, hvad der laa til Grund for dem — naturligvis har alle mine Bestræbelser fundet daarlig Paa-skønnelse hos den højtærede Minister, jeg ventede heller ikke andet. Men jeg vil nu sige, at skal der komme noget ud af disse Lovforslag, maa der tages Hensyn til de Indvendinger, jeg som Ordfører for mit Parti har fremsat, og dette kan ske ved, at man i nogen Grad kan tilfredsstille ogsaa de Tanker, der danner Grundlag for andre Institutioner og Skoleformer end lige akkurat dem, Staten staar i Spidsen for.

Det er værd at lægge Mærke til, at der øverst paa Side 110 i den afgivne Betænkning findes to Udtalelser, som i Virkeligheden ganske modsiger hinanden. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg citere disse to Udtalelser, som angaar Seminariernes indre Liv. Der staar:

„For Seminariernes Vedkommende, der meddeler en videregaaende faglig Undervisning, findes det naturligt, at den enkelte Lærer bevarer sin Frihed til at vælge de Bøger, han vil benytte ved Undervisningen.“

Det andet Punktum lyder saaledes:

„Kommissoriets Krav om videnskabelig, kulturhistorisk og fredsvenlig Aand maa dog naturligvis ikke mindre gælde det til Raadighed for Seminarierne staaende Undervisningsmateriale, og Udvalget vil derfor finde det naturligt, at der øves Tilsyn med, at disse Krav opfyldes.“

Det vil med andre Ord sige, at man sætter Seminarierne under Censur, at disse private Institutioner vel udadtil har en vis Frihed til at bevare deres Retningspræg, til at lede deres Virksomhed i den Retning, de finder er i Overensstemmelse med deres Anskuel-

ser, men paa den anden Side forlanger man, at der skal gribes ind i Spørgsmaalet om, hvilke Bøger de maa bruge. Saa er det hele jo fuldkommen illusorisk, og det er det, der — hvad jeg ogsaa i Gaar søgte, men der var daarlig Tid til det, at bibringe den højtærede Undervisningsminister Forstaaelse af —, der gør det hele saa utrygt. Den nuværende Regering har for Skik at skrive Lovparagraffer uklart, hvorefter den føjer nogle Udtalelser til i Bemærkningerne, og naar Loven er vedtaget og gennemført, udsendes Cirkulærer med Fortolkninger af det, Rigsdagen har vedtaget, som man aldrig har tænkt sig skulde kunne lægges frem for Befolkningen. Dette fører til, at der opstaar Mistæksomhed hos Rigsdagen; man maa kræve, at der gives tydelig og klar Besked om, hvad Mening er med de mange forskellige Indgreb, Regeringen og Administrationen søger at foretage.

Dette Lovforslag er for det første rettet mod Jonstrup, hvad jeg finder er ganske ved Siden af. Det er dernæst ganske meningsløst at rette sit Slag særlig mod Privatinstitutioner. Det bør man ikke gøre, thi de har vist, at de udmærket kan ordne deres Forhold paa en billig, sund og god Maade. Og endelig maa vi være klar over, hvor man vil hen med alle disse mange mere eller mindre klare Udtalelser over for de forskellige retningsprægede Institutioner og Skoleformer, for vi vil have nogen aandelig Frihed. Vi kan ikke paa Aandslivets Omraade leve af lidt overfladisk Videnskabelighed og af en kraftig og kras aandelig Planøkonomi. Det er ikke det, det danske Folk for Tiden længes efter.

A. M. Hansen: Jeg skal vende tilbage til Forhandlingerne om det foreliggende Lovforslag, og jeg vil da gerne indlede med at sige, at vi staar over for den triste Kendsgerning, at der her i Landet er et meget stort Antal ledige Lærere, og de statistiske Oplysninger, der foreligger, peger i Retning af, at denne Tilstand vil forværres, hvis der ikke foretages Reguleringer.

Nu kunde man jo rejse det Spørgsmaal: Er det overhovedet rigtigt, at Staten griber regulerende ind paa dette Omraade, idet man med en vis Ret kunde gøre den Betragtning gældende, at Staten har ingen Ret eller Pligt til at hindre den enkelte i at uddanne sig til den Livsstilling, han ønsker at skabe sig. Vedkommende maa selv tage sit Ansvar, og bliver der ingen Plads til ham inden for Skolegerningen, maa han gøre sin erhvervede Uddannelse